

OPERA

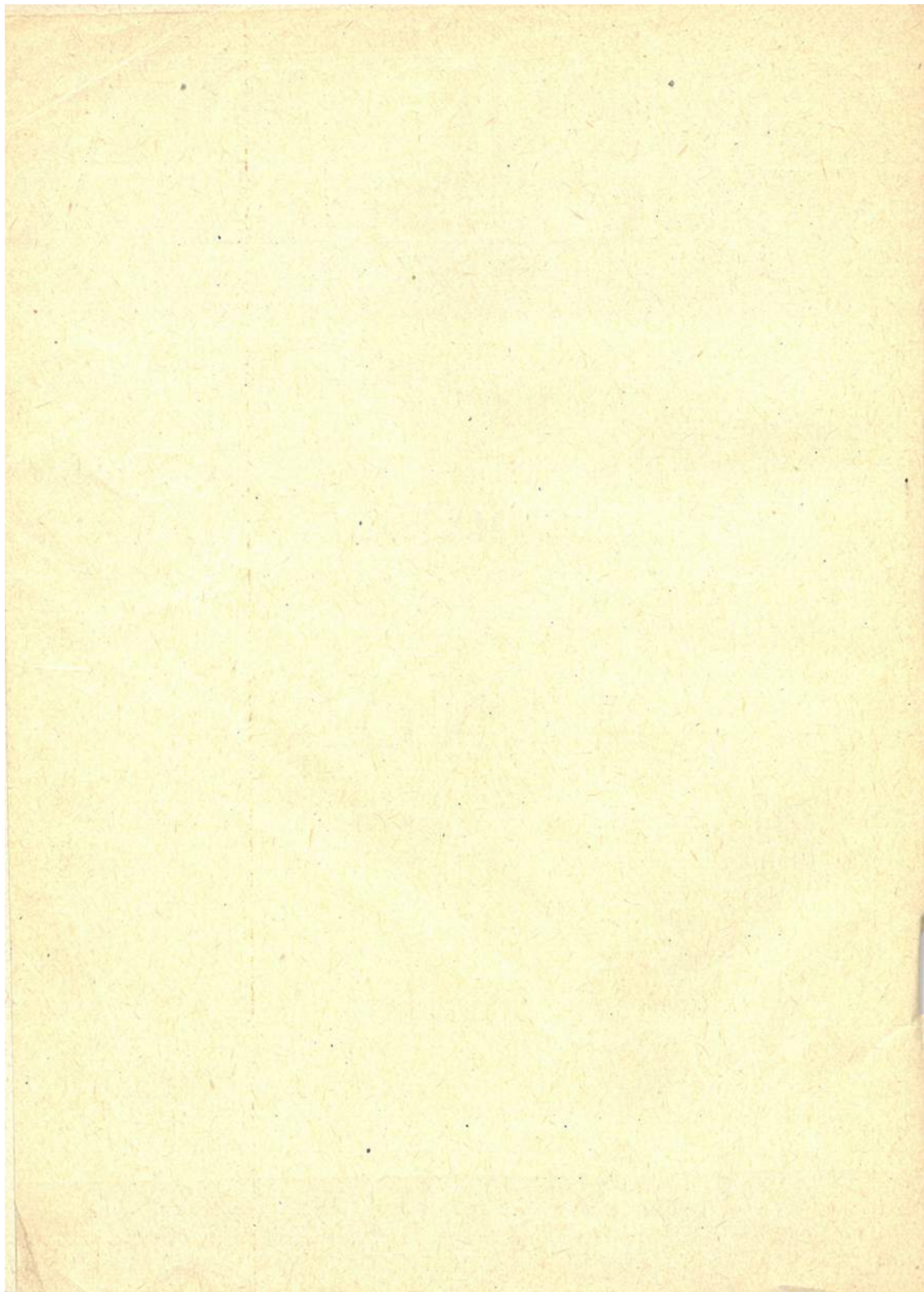
Ł O D Z K A

JULES MASSENET

Cyfrowe Muzeum Teatru Wielkiego w Łodzi

MANON

PROGRAM

OPERA ŁÓDZKA

Dyrekcja i Kierownictwo Artystyczne

DR ZYGMUNT LATOSZEWSKI — TADEUSZ LASKOWSKI

JULES MASSENET

MANON

OPERA W CZTERECH AKTACH
LIBRETTO — WG POWIEŚCI A.F. PREVOST'A
H. MEILHAC i F. GILLE
TLUMACZNIE — MARIA SERGA
OPRACOWANIE — M. SERGA i T. KUCZYŃSKI

PREMIERA 30 grudnia 1964 r.

JULES MASSENET
w okresie komponowania op. „Manon”

ROMAN IŻYKOWSKI

„...OTO MANON LESCAUT NAJPRAWDZIWSZA KOBIETA...“

(*Maupassant*)

Jules Massenet (1842—1912), twórca opery „Manon”, nie jest z pokolenia muzycznych „tytanów”. Wychowanek konserwatorium paryskiego, uczeń A. Thomas’a, szedł w swym rozwoju artystycznym drogą szczęśliwie omijającą zarówno nazbyt trudne do przewyciężenia przeciwności jak i kamieniste szlaki walk o „nowe” w sztuce. Jako zdobywcy sławnej „nagrody rzymskiej” dane mu było przez kilka lat poznawać Italię, kolebkę opery, a powodzenie pierwszych jego oper własnych wkrótce ugruntowało mu u publiczności paryskiej mocną pozycję lubianego kompozytora operowego. Pozycja taka to nie byle co, bowiem opera przez cały wiek XIX była w muzycznym życiu Francji zjawiskiem niepoślednim. Dość wspomnieć, że owo stulecie przyniosło muzyce francuskiej ponad tysiąc napisanych i wystawionych widowisk operowych, dających się ogólnie ująć w szeroki wachlarz odmiennych typów: od kontynuatorów stylu i założeń formalnych oper Glucka (Cherubini, Mehul), niekiedy urozmaicających ów styl iniekcjami z rodzimej „Opera comique” (Spontini), poprzez twórców tzw. „wielkich oper” Auber, Meyerbeer, Halevy) aż po Thomas’a, Gounod’a i Massenet’a, którzy nie stroniąc od wpływów włoskich z kolei nawiązywali raczej do tradycji przedrewolucyjnej „tragedii lirycznej” niż w sposób bardziej trwały wiązali się z typem „Opera comique” czy „Grand opera”. Byłoby jednak zbyt daleko posuniętym uproszczeniem uznanie Massenet’a za epigona wygodnie kroczącego wydeptanymi ścieżkami i nie kuszącego się nigdy o realizację oryginalnych, własnych idei. Jednym z jego ciekawych dążeń na gruncie twórczości operowej było usiłowanie tematycznego zbliżenia opery do teraźniejszości poprzez swe sentymentalne wprowadzie ale i w założeniach psychologiczne dzieła. Zarówno w „Manon” (1884), a szczególnie w „Werterze” (1892) znajdziemy liczne wzruszające sceny podmalowane muzyką nie pozbawioną szlachetnej głębi. Akcja sceniczna w nich rozwija się już nie według tradycji opery klasycznej ale na wzór modnych wówczas romansowych powieści. „Manon” idzie dalej jeszcze w kierunku przeciwnym od sztywnych zasad tradycyjnego stylu operowego: oto dwie główne postacie tej opery, Manon Lescaut i kawaler Des Grieux, przysłaniają wszystkie inne w sposób przygniatający. Autor koncentruje się wyłącznie zarówno na ich dziejach jak i ich życiu wewnętrznym. Reszta to ledwie naszkicowane tło, postacie bez większego znaczenia. Czegoś po-

dobnego dokonał wprawdzie już Verdi w swej „Trawiacie” (1853) lecz jeszcze z zachowaniem bardziej łagodnych proporcji między wyrazistością pary kochanków a postaciami z jej otoczenia. Verdi jednak w czym innym wyprzedził Massenet’a: jego „Trawiata” jest dramatem par excellence współczesnym, odrzucającym całkowicie uważany dotąd za niezbędny dla opery dystans czasowy, podczas gdy „Manon” to jednak historia z początku XVIII stulecia, a więc już w czasach swej prapremiery — widowisko kostiumowe...

Massenet nie był ani pierwszym, ani jedynym kompozytorem operowym, którego zainteresowała autobiograficzna opowieść pióra księdza Antoniego Franciszka Prevost’a (1697—1763) zatytułowana: „Histoire du Chevalier Des Grieux et de Manon Lescaut”, wydana w Hadze w roku 1731. Wyprzedzili go m. in.: Halevy, który w roku 1830 wystawił swą „Manon Lescaut”... jako balet, angielski kompozytor Balfe (lata czterdzieste), i Auber — jako... operę komiczną (1856). A i po Massenecie mimo dość już intensywnego „zużycia” tego tematu, i to — jeśli chodzi o massenetowskie jego „udźwiękowanie” — uwieńczone oszałamiającym i długotrwałym powodzeniem u publiczności, sięgnął poń jeszcze i Puccini, i wbrew obawom swych przyjaciół i on odniósł poprzez turyńską premierę „Manon Lescaut” (1893) jeden ze swych pierwszych wielkich sukcesów. Dziś jego dzieło stawia się właściwie wyżej od utworu Massenet’a z uwagi na większy ładunek uczuciowy i trafniejsze oddanie namiętnej atmosfery dramatu.

Libretto „Manon” Massenet’a, opracowane przez H. Meilhac’a i Ph. Gille’a, wprawdzie trzyma się dość ściśle opowieści Prevost’a lecz — jak już wspomniano na wstępie — wyeksponowuje b. silnie parę głównych bohaterów kosztem reszty osób dramatu. W całości robi to wrażenie uproszczenia mającego z kolei wysunąć na plan pierwszy psychologiczne aspekty fabuły ale i trochę zuboża powieść Prevost’a zwłaszcza jeśli chodzi o jej epizody moralizatorskie. Prevost np. nieodgadnionej duszy Manon i zaślepienemu namiętnością kawalerowi Des Grieux przeciwstawia szereg szlachetnych, bezinteresownie uczynnych postaci z niezawodnym w swej przyjaźni Tybercym na czele. Jest to w powieści Prevost’a tło wzbogacające etyczną kanwę dramatu. W operze Massenet’a trochę go brak. Uproszczenia nie oszczędziły i podstawowego problemu Manon, kobiety typowej dla swej epoki: problemu zdrady wobec ukochanego mężczyzny. W operze robi ona wrażenie po prostu płochej, a może i przewrotnej kobiety. W historii Prevost’a zaś Manon w swej skomplikowanej duszy prawdziwej kobiety umie w jakiś dla niej tylko zrozumiały sposób godzić gorącą i trwałą miłość do kawalera Des Grieux z darzeniem względami innych mężczyzn, kuszących ją szychem wystawnego życia. Można-li złożyć to wyłącznie na karb przewrotności? A może raczej trzeba w tym wi-

dzień ów charakterystyczny rys w postawie tak bogato obdarowanej przez naturę istoty dla której hojność realizowana w zdawkowej monecie nie nasuwa jeszcze myśli o roztrwonieniu istotnego skarbu: miłości do tego jedyne, wybranego spośród wielu... Może więc Maupassant nie w pełni ma rację pisząc o Manon Lescaut „najprawdziwszej kobiecie jaką kiedykolwiek stworzono”, że jest ona „naiwnie zepsuta, kochająca, odurzająca, sprytna, niebezpieczna i urocza. W tę postać tak pełną pokusy i wrodzonej przewrotności pisarz wcielił — zda się — wszystko, co może być najbardziej wdzięcznego, pociągającego i haniebnego w istocie niewieściej. Manon to cała kobieta, taka, jaką zawsze była, jest i będzie wiecznie...”

ROMAN IŻYKOWSKI

DYREKCJA I KIEROWNICTWO ARTYSTYCZNE

Dr ZYGMUNT LATOSZEWSKI

TADEUSZ LASKOWSKI

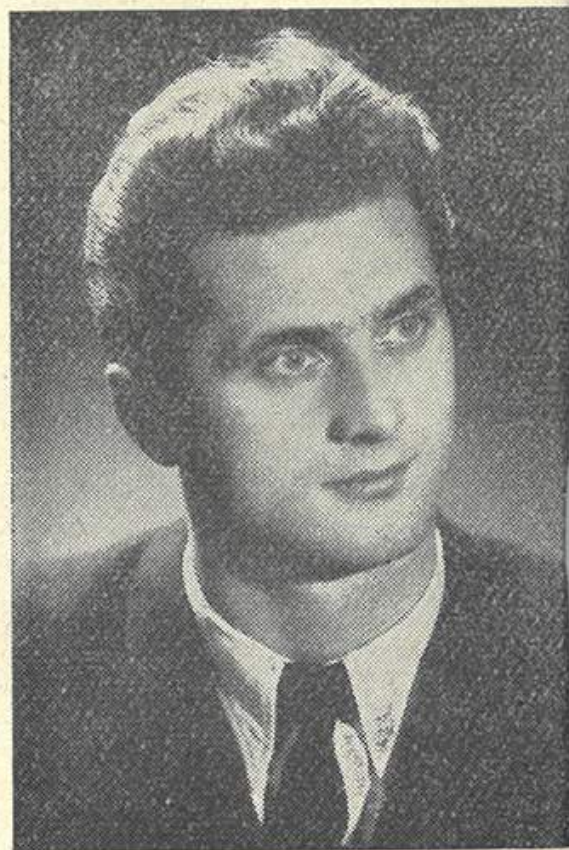
JOZEF RACHWALSKI
Scenograf

MIECZYSLAW WOJCIECHOWSKI
Dyrygent

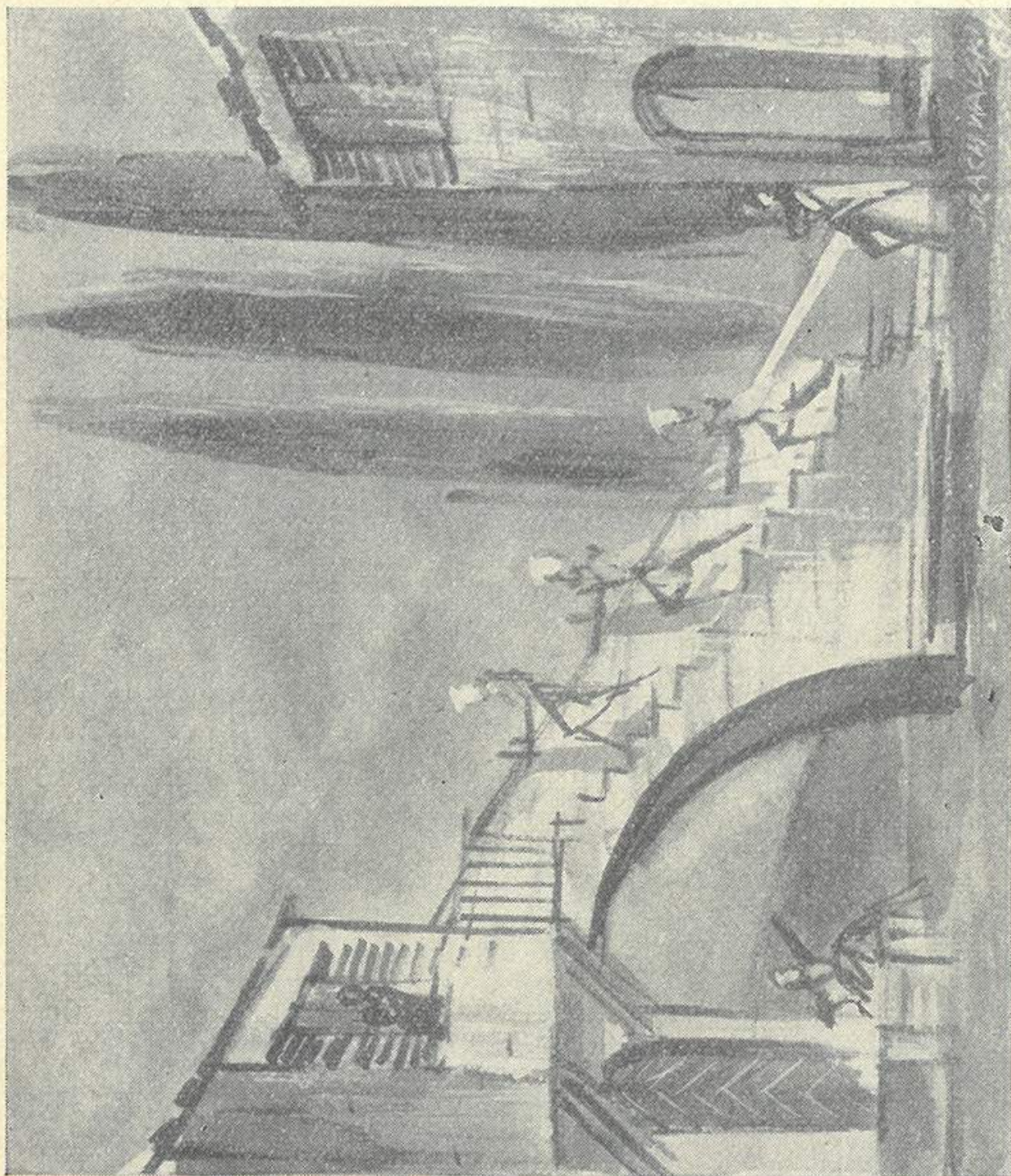

HALINA KORYTOWSKA
Projekty kostiumów

MIECZYSLAW RYMARCZYK
Kierownik chóru

Projekt dekoracji aktu I, scena I
(J. Rachwalski)

Projekt kostiumu Manon
(H. Korytowska)

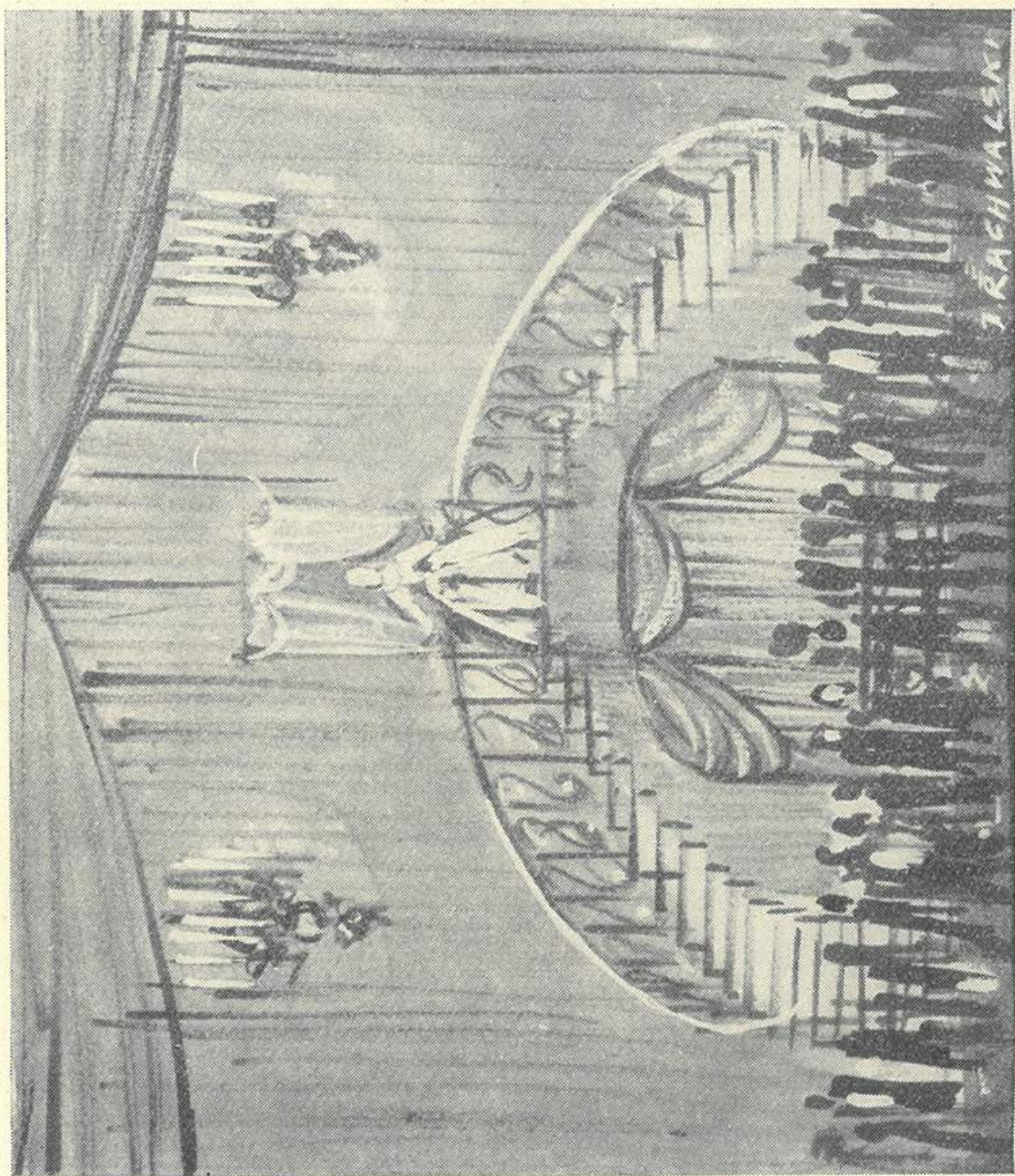
TREŚĆ OPERY

Akt I.

Oberża w Amiens. Pokrzepiają się w niej w przerwie podróży dwaj majątni panowie: de Guillot-Morfontaine i de Bretigny w towarzystwie trzech młodych, pięknych, rozbawionych i lekkomyślnych niewiast: Poussette, Rosette i Javotte. Po chwili zjawia się w oberży gwardzista Lescaut. Oczekuje on dyliżansu, którym przybyć ma do Amiens jego kuzynka, Manon. Zobowiązał się on dopilnować aby ta lekkomyślna dziewczyna dotarła bezpiecznie do klasztoru i wiodła odtąd życie pobożnej mniszki. Dyliżans przybywa niebawem. Z rzeszy podróżnych odcina się wyraźnie wdzięczna sylwetka Manon. Jej uroda sprawia, że staje się ona obiektem powszechnego zainteresowania. Oczarowany nią jest zarówno Bretigny jak i podstarzały Guillot-Morfontaine, stanowiący przedmiot kpinek ze strony młodych panien tak wesoło spędzających czas w jego towarzystwie. Klasztorna przyszłość wydaje się uroczej Manon koszmarem, którego widmo pragnie oddalić od siebie za wszelką cenę. Do pogrążonej w myślach Manon zbliża się zakochany w niej od pierwszego wejrzenia urodziwy kawaler Des Grieux. Młodzi dochodzą wkrótce do porozumienia, którego efektem jest wspólna ucieczka do Paryża powozem starego Guillot-Morfontaine'a.

Akt II.

Pokój kawalera Des Grieux w Paryżu. Para kochanków układa list do hrabiego Des Grieux — ojca, w którym syn powiadamia go o swej wielkiej miłości do Manon i błaga go o zezwolenie na małżeństwo z ukochaną. Ową sielankową scenę przerywa nagle przybycie Lescaut'a, który po wielu perypetiach odkrył wreszcie w Paryżu kryjówkę zbiegów. Przybywa z nim przebrany za gwardzistę Bretigny. Podczas gdy Lescaut i Des Grieux dochodzą do porozumienia, którego podstawą jest przyrzeczenie poślubienia Manon przez kawalera Des Grieux udokumentowane nasrożonemu kuzynowi listem do hrabiego — ojca, Bretigny na stronie wtajemnicza Manon w znane mu postanowienie hrabiego Des Grieux porwania syna siłą i uniemożliwienia w ten sposób zawarcia niepożądanego związku. Roztacza on przed płochą Manon kuszącą wizję błyskotliwego życia w wielkim mieście jakie gotów jej zgotować jeśli zechce pójść z nim. Zapewnia, że uczyni z niej królową piękności byle pozostawiła swego dotychczasowego kochanka na łasce losu. Lescaut i Bretigny rozstają się z parą kochanków w pozornej zgodzie, obłudnie życząc im szczęścia. Niebawem ludzie nasłani przez hrabiego Des Grieux obezwładniają jego syna i uprowadzają go.

Projekt dekoracji aktu II, scena I
(J. Rachwański)

Projekt kostiumu Guillot de Morfontaine'a
(H. Korytowska)

JULES

M A

Opera w 4 aktach, libretto wg powieści
Tłumaczenie — Maria Serga. Opracowanie

Manon	{ DELFINA AMBROZIAK JANINA HAMERNIK EWELINA KWAŚNIEWSKA LIDIA SKOWRON ✓
Poussette	{ JANINA HAMERNIK ✓ DANUTA PRUSKA
Javotte	{ HALINA ROMANOWSKA MIROSLAWA SZTAJKOWSKA ✓
Rosette	{ KRYSTYNA JACKOWSKA ✓ KRYSTYNA KURTIS
Kawaler Des Grioux	{ JERZY ANTEPOWICZ ADAM DULIŃSKI TADEUSZ KOPACKI ✓
Lescaut	{ JERZY JADCZAK ✓ EUGENIUSZ NIZIOŁ MARIAN WOŹNICZKO

Mieszczki, mieszczenie, podrózne, podrózne

Akcja toczy się w Amiens

CHÓR I ORKIESTRA

Przygotowanie solistów:

EWA MIKUCKA
TAMARA SAMUJŁO
KRYSTYNA ŻARNOWSKA
ANDRZEJ BACHLEDA

Kierownictwo muzyczne

Inscenizacja i reżyseria

Scenografia —

Projekty kostiumów

Przygotowanie chóru —

Dyrygenci: dr ZYGMUNT LATOSZEWSKI

MASSENET

NON

ci A. F. Prevost'a — H. Meilhac i F. Gille
anie — Maria Serga i Tadeusz Kuczyński

Osoby:

Hrabia Des Grieux	{ ANTONI MAJAK MICHAŁ MARCHUT ANDRZEJ SACIUK ✓
Guillot de Morfontaine	{ TADEUSZ GAWROŃSKI STANISŁAW MICHOSKI ✓ STEFAN ROŻAŃSKI EUGENIUSZ SZYNKARSKI
de Bretigny	{ WALDEMAR DOBRZENIECKI STANISŁAW HEIMBERGER ✓
Oberżysta	{ IGOR MIKULIN ✓ RYSZARD NOWALIŃSKI
Gwardzista I	TADEUSZ GAWROŃSKI ✓
Gwardzista II	ROMAN OSIŃSKI
Sierżant	LUDWIK KROGULSKI

, dewotki, panie, panowie, gracze, szulerzy, krupierzy
w Paryżu i w Le Havre w r. 1721

TRA OPERY ŁÓDZKIEJ

— dr ZYGMUNT LATOSZEWSKI
— TADEUSZ LASKOWSKI
JÓZEF RACHWAŁSKI
— HALINA KORYTOWSKA
— MIECZYŚLAW RYMARCZYK

Asystent reżysera
RYSZARD NOWALIŃSKI

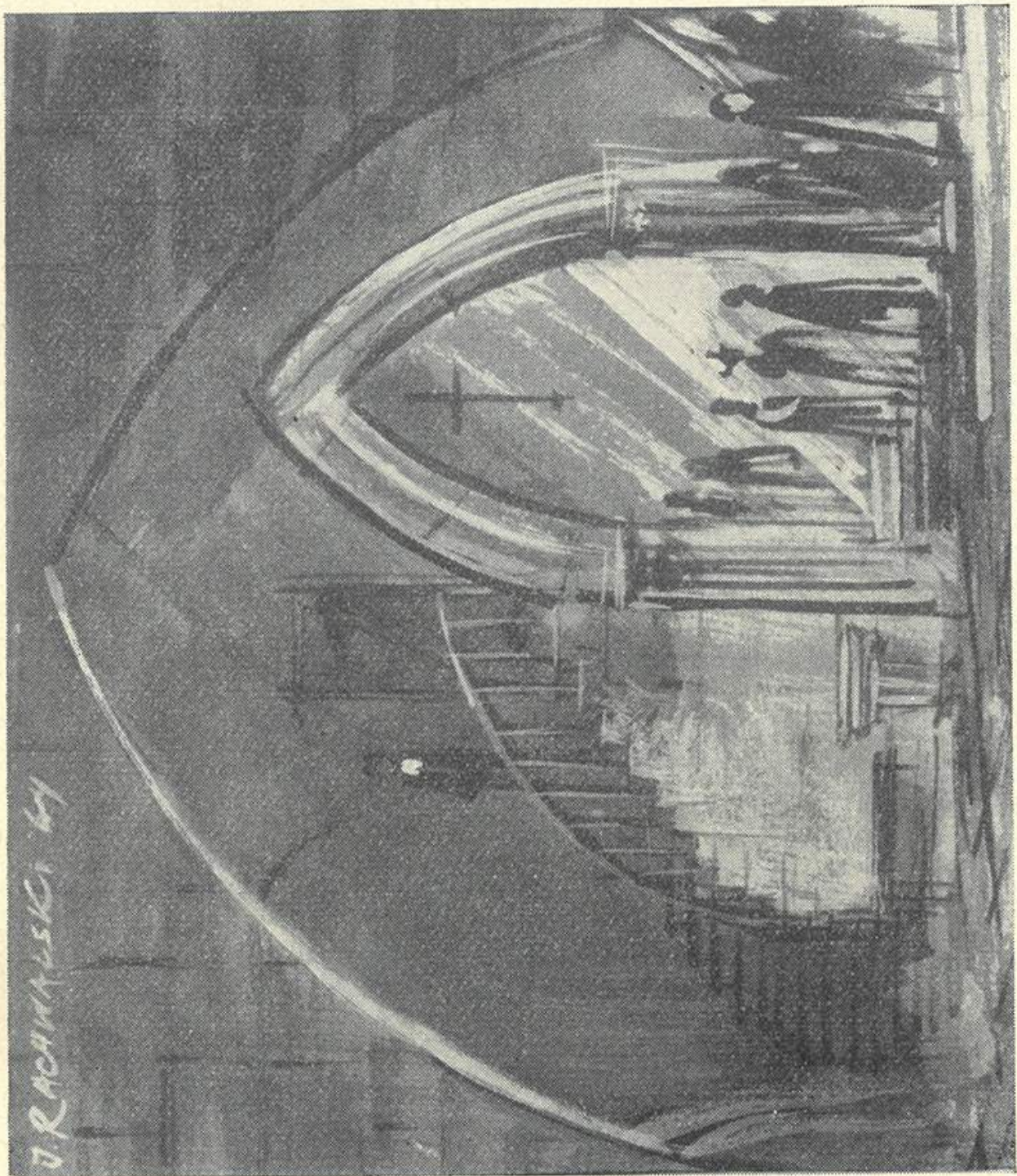
Inspicjent
KAZIMIERZ CYBULSKI

SKI, MIECZYŚLAW WOJCIECHOWSKI

Projekt kostiumu kawalera Des Grieux
(H. Korytowska)

Projekt dekoracji aktu III, scena I
(J. Rachwalski)

Projekt kostiumu hrabiego Des Grioux
(H. Korytowska)

A k t III.

Po utracie Manon i jej zdradzie zrozpaczony Des Grieux wstępuje do klasztoru i właśnie w Saint-Suplice zostaje klerykiem, za którym niebawem zamknąć się mają na zawsze bramy klasztoru.

Rozmównica w seminarium duchownym Saint-Suplice. Hrabia Des Grieux przyjmuje do wiadomości uroczyste zapewnienie wyrzeczenia się świeckich przyjemności i miłości na rzecz służby bożej. Młody kleryk zostawszy sam odpędza od siebie wszystkie tak go niepokojące myśli o dawnym śnie — miłości. Nagle zjawia się Manon. Des Grieux daremnie broni się przed jej urokiem, ulega jej kuszącym wspomnieniom dawnego szczęścia i odrzuca wszelkie skrupuły...

A k t IV.

(Odłona pierwsza)

Sala w osławionym domu gry. Wśród graczy znajdują się m. in. Lescaut i Guillot-Morfontaine. Kónieczność zaspokojenia żądzy zbytku płochej Manon zmusza kawalera Des Grieux do próby zdobycia fortuny przy stole gry. Wejście pięknej pary elektryzuje obecnych. Des Grieux gra niezwykle szczęśliwie i wkrótce Guillot-Morfontaine przegrywa doń wielką sumę. Rozwścieczony tym bogacz oskarża wygrywającego o grę oszukańczą. Tylko ucieczka chroni go przed skutkami gniewu oburzonego Des Grieux. Wezwani żandarmi aresztują jednak Manon i jej kochanka jako oszustów. Nie pomaga narazie nawet interwencja starego hrabiego Des Grieux, który — jak się okazuje — stale z daleka czuwa nad synem by uchronić go przed całkowitym upadkiem.

(Odłona druga)

Młody Des Grieux dzięki staraniom ojca odzyskał wolność lecz Manon została uznana winną i zasądzona na deportację do zamorskiej kolonii karnej. W więzach wraz z grupą przestępczyń eskortowana jest drogą prowadzącą do portu w Hawrze. Des Grieux wraz ze współdziałającym z nim tym razem Lecaut'em usiłują przekupić strażników i uprowadzić Manon. Ta jednak jest u kresu swych sił... W czasie ostatniego spotkania z kochankiem zapewnia go o swej miłości, błaga o przebaczenie i umiera w jego ramionach.

ROMAN IŻYKOWSKI

SOLIŚCI OPERY ŁÓDZKIEJ

**DELFINA
AMBROZIAK**

**JANINA
HAMERNIK**

**WERONIKA
KUŹMIŃSKA**

**EWELINA
KWAŚNIEWSKA**

**JADWIGA
PIETRASZKIEWICZ**

**DANUTA
PRUSKA**

**HALINA
ROMANOWSKA**

**LIDIA
SKOWRON**

**MIROŚŁAWA
SZTAJKOWSKA**

**KRYSTYNA
JACKOWSKA**

**KRYSTYNA
KURTIS**

**MARIA
NARKIEWICZ**

**IZABELLA
STRZĄLKOWSKA**

**JERZY
ANTEPOWICZ**

**ADAM
DULIŃSKI**

**TADEUSZ
KOPACKI**

**JERZY
ORŁOWSKI**

**ROMAN
OSIŃSKI**

**STEFAN
ROZAŃSKI**

**ROMUALD
SPYCHALSKI**

**EUGENIUSZ
SZYRKARSKI**

**WALDEMAR
DOBRZEŃSKI**

**TADEUSZ
GAWRONSKI**

**STANISŁAW
HEIMBERGER**

**JERZY
JADCZYK**

**ANTONI
MAJAK**

**MICHAŁ
MARCHUT**

**STANISŁAW
MICHOSKI**

**IGOR
MIKULIN**

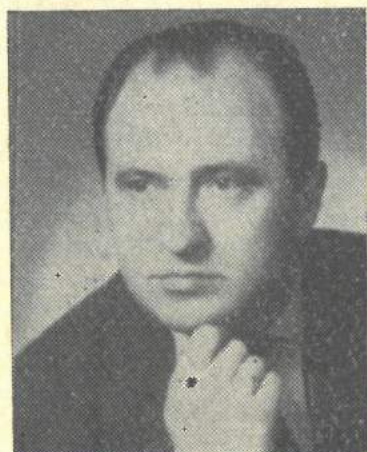
**EUGENIUSZ
NIZIOL**

**RYSZARD
NOWALINSKI**

**ANDRZEJ
SACIUK**

**ZBIGNIEW
STUDLER**

**MARIAN
WOZNICZKO**

SOLIŚCI OPERY ŁÓDZKIEJ

SOPRANY

DELFINA AMBROZIAK, JANINA HAMERNIK, WERONIKA KUŹMIŃSKA, EWE-
LINA KWAŚNIEWSKA, JADWIGA PIETRASZKIEWICZ, DANUTA PRUSKA, HA-
LINA ROMANOWSKA, LIDIA SKOWRON, MIROŚLAWA SZTAJKOWSKA.

MEZZO SOPRANY

KRYSTYNA JACKOWSKA, KRYSTYNA KURTIS, MARIA NARKIEWICZ,
IZABELLA STRZAŁKOWSKA.

TENORY

JERZY ANTEPOWICZ, ADAM DULIŃSKI, TADEUSZ KOPACKI, JERZY ORŁOW-
SKI, ROMAN OSIŃSKI, STEFAN RÓŻANOWSKI, ROMUALD SPYCHALSKI,
EUGENIUSZ SZYNKARSKI

BARYTONY — BASY

WALDEMAR DOBRZENIECKI, TADEUSZ GAWROŃSKI, STANISŁAW HEIM-
BERGER, JERZY JADCZAK, ANTONI MAJAK, MICHAŁ MARCHUT, STANISŁAW
MICHOŃSKI, IGOR MIKULIN, EUGENIUSZ NIZIOŁ, RYSZARD NOWALIŃSKI,
ANDRZEJ SACIUK, ZBIGNIEW STUDLER, MARIAN WOŹNICZKO.

ZESPÓŁ BALETOWY OPERY ŁÓDZKIEJ

Kierownik artystyczny i choreograf baletu — WITOLD BORKOWSKI

Choreograf — FELIKS PARNELL

Asystent choreografa — EUGENIUSZ KOWALCZYK

ZESPÓŁ BALETOWY

MARIA ŁAPIŃSKA, JANINA NIESOBSKA, JOANNA SKULTETY, DANUTA
STOKOWY-GUMIŃSKA, KRYSTYNA ZALEWSKA, JERZY DAMPC, WIESŁAW
GŁOWACKI, KAZIMIERZ KNOL, EUGENIUSZ KOWALCZYK, RYSZARD RADEK,
STANISŁAW SITKOMIRSKI, WŁODZIMIERZ TRACZEWSKI, JERZY WLAZŁO.
ALINA BARANOWSKA, DONATA BUFNAL, TERESA CHUCHROWSKA, HALINA
KOZIELEWSKA, BARBARA LELENIEWSKA, LUCYNA ŁAKOMÓWNA, JOLANTA
MAKIEWICZ, EWA NAPIÓRKOWSKA, KRYSTYNA RYMKIEWICZ, ANNA SA-
DOWSKA, KRYSTYNA SAWICKA, BEATA STARCZEWSKA, TADEUSZ BOGUCKI,
ZYGMUNT GALOCH BERNARD GBYL, RAJNAR HAJDA, JAN NACHSZTER,
HENRYK PAWELSKI, STEFAN PIĄTKOWSKI, ADAM RÓŻALSKI, ZYGMUNT
SKÓRZYŃSKI, JAN STOLARSKI, WŁODZIMIERZ SZŁĘK, TADEUSZ WOLIŃSKI.

ZESPÓŁ CHÓROWY OPERY ŁÓDZKIEJ

Kierownik chóru — MIECZYSLAW RYMARCZYK

Asystent chórmistrza — MARIAN TOROŃ

Inspektor chóru — RYSZARD ZIELIŃSKI

SOPRANY

KRYSTYNA BAKIEROWSKA, MARIA BRZozowska, BRONISŁAWA BURZYŃSKA, DANUTA JAKUBOWSKA, BARBARA JANOWSKA, MARIA KAĆZMAR-KIEWICZ, ANNA KASPERKIEWICZ, JANINA KOPROWSKA, JÓZEFA LIPIŃSKA, ZOFIA LUKAS, IRENA MALINOWSKA, ALICJA MROŃSKA, ALICJĄ POŁOŃSKA, ALICJA REJZNER, JADWIGA STOCKA, JANINA ŚLIWIŃSKA, ZYTA SZCZEPAŃSKA, ZOFIA WAJNCHOLD, ALINA WALCZAK, IRMA WOJCIKIEWICZ.

ALTY

ANNA BARCZYŃSKA, ALICJA DERKACZ, DANUTA GÓRNA, ELŻBIETA JE-ZEWSKA, MIECZYSLAWA MALISIEWICZ, HALINA OSTROWSKA, GENOWEFA PANOW, EUGENIA RAJCH, TERESA ŚCIWIARSKA, KRYSTYNA WIECZORKOWA, HALINA WINCEL, JADWIGA ZIMNAWODA

TENORY

IGNACY GÓRNIAK, KAZIMIERZ JEZIORSKI, HENRYK KARPIŃSKI, JULIAN KULIKOWSKI, WŁADYSŁAW KWIATKOWSKI, ZBIGNIEW ŁUSZCZYKIEWICZ, KAZIMIERZ MISZTELA, KAZIMIERZ ORZECHOWSKI, TADEUSZ ROMAŃSKI, TADEUSZ STAŃCZYK, ROMAN TASZAKOWSKI, MIECZYSLAW TRZECIAK, JANUSZ WAŁĘSIŃSKI, RYSZARD ZIELIŃSKI.

BASY

WŁODZIMIERZ BATYCZ, JERZY BANDEL, ZBIGNIEW BOBOWSKI, MARIAN KAŁUZIŃSKI, MAREK KAŁUŻYŃSKI, LUDWIK KROGULSKI, JANUSZ KUNCE, JERZY LESZCZYŃSKI, KAZIMIERZ NARKIEWICZ, JAN OBRZUT, HENRYK PASTWIŃSKI, ANTONI PRZESTRZELSKI, PIOTR RAJEWSKI FRYDERYK STANEK, TADEUSZ STANIUCHA, MARIAN TOROŃ, MIROSŁAW ZAWORSKI.

ZESPÓŁ ORKIESTROWY OPERY ŁÓDZKIEJ

I SKRZYPCE

JAN SZALEK koncertmistrz
EUGENIUSZ PARADOWSKI koncertmistrz
STANISŁAWA GROSBART
KAZIMIERZ PAWLICKI
BOGDAN GOS
WIESŁAWA SEMOTIUK
ZDZISŁAW BANASZCZYK
MIROŚLAWA MIROWSKA
EWA MELKA

II SKRZYPCE

KAZIMIERZ KAWCZYŃSKI
KAZIMIERZ JĘDRZEJEWSKI
ROMUALD KAZMIERCZAK
MARIAN FAJKOWSKI
PAWEŁ JAROSZ
MARIAN PTASZYŃSKI
STANISŁAW MACIEJEWSKI

ALTÓWKI

MARIA WITEK
JERZY GONERA
WIESŁAW KOMOROWSKI
FRANCISZEK CISZEK

WIOLONCZELE

JANUSZ KUBIAK koncertmistrz
JERZY SZCZERBA
HANNA DUBANIEWICZ
RYSZARD ANDRZEJEWSKI
MARIAN GROSCANG
JADWIGA KUBIAK

KONTRABASY

KAZIMIERZ GŁUCH
KAZIMIERZ PIETRUSZKO
MARIAN DĄBROWSKI
JERZY JARECKI

HARFA

ALICJA CYPKO

FLETY

ZENON JELIŃSKI
ALEKSANDER PAWŁOWSKI
HELENA KRUPIENKO
CZESŁAWA SZCZEGÓLSKA

OBOJE

JERZY KOPIŃSKI
FELIKS SOWA
ZDZISŁAW KACZMAREK
PIOTR WOJCIESZKO

KLARNETY

GRZEGORZ POSTOŁOW
IRENEUSZ BIERNACKI
WAĆLAW KRAWCZYK
RYSZARD RYCZEL

FAGOTY

STEFAN SZCZECH
WIESŁAW ADAMCZYK
STANISŁAW SÓJKA

TRĄBKI

KAZIMIERZ SZCZEPAŃSKI
JAN PĘDZIWIATR
EDWARD LUCZAK

WALTORNIE

JÓZEF KRET
ADAM JABŁOŃSKI
PADEUSZ RATAJCZYK
MIECZYŚLAW HOF SZNAJDE

PUZONY

JÓZEF GILAS
CZESŁAW PIEKARSKI
WIKTOR MICHAŁSKI
ANDRZEJ SZCZEPAŃSKI

TUBA

ANDRZEJ PROMIŃSKI

PERKUSJA

ANDRZEJ ZATKE
ZOFIA PYCHYŃSKA
BARBARA SOBAŃSKA

Inspektor orkiestry — IRENEUSZ BIERNACKI

**CZŁONKOWIE ORKIESTRY FILHARMONII ŁÓDZKIEJ
WSPÓLPRACUJĄCY Z OPERĄ ŁÓDZKĄ**

I SKRZYPCE

JAN FISIĄK

KAZIMIERZ JODELIS

II SKRZYPCE

WŁADYSŁAW DEBSKI

JÓZEF HUDEREK

ALTÓWKI

ZYGMUNT OLCZYK

ZBIGNIEW PISAREK

WALTORNIE

JÓZEF PEŁCZYŃSKI

HENRYK WASILEWSKI

JÓZEF SZCZEGÓLSKI

PERKUSJA

KAZIMIERZ DOMAGAŁA

Kierownik techniczny Opery Łódzkiej — inż. JERZY GUMIŃSKI

Kierownicy pracowni technicznych:

Krawieckiej damskiej	—	MARIA POMARAŃSKA
Krawieckiej męskiej	—	MARIAN NOWICKI
Perukarskiej	—	WACŁAW WIERZBICKI
Stolarskiej	—	WACŁAW PROŚNIAK
Malarskiej	—	BARBARA JANOWSKA
Tapicerskiej	—	HENRYK LEŚNIAK
Modelarskiej	—	HENRYK WOŁOSEWICZ
Kapeluszy	—	TEODOZJA SZADKOWSKA
Farbiarskiej	—	SABINA EKIEL
Szewskiej	—	EUGENIUSZ KOLIŃSKI
Ślusarskiej	—	BOLESŁAW ZAGIER
Brygadier sceny	—	SYLWESTER KOWALSKI

CENA ZŁ 3.—